

Inatsisartunut ilaasortaq, Aqqaluaq B. Egede
Maani/

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oqarasuaat
(+299) 34 50 00
Allakkasuaat
(+299) 34 54 10
E-mail: nap@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Illersornissamut tunngassuteqanngitsunut suliniutinut aningaasat USA-meersut pillugit § 37 naapertorlugu apeqquiti akineqarnerat

Asasara Aqqaluaq B. Egede

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu illersornissamut tunngassuteqanngitsunut aningaasat USA-meersut pillugit Naalakkersuisunut apeqquaqarsimavutit. Apeqquiti uannut akineqartussanngortinneqarsimapput. Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik kiisalu Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik apeqquiti akiniarnerannut ilanngunneqarsimammata paasissutissiissutigisinnaavara.

1. Suliniutinut assigiinngitsunut atugassatut USA-p immikkoortitaasa 83 mio. kronit suliniutinut sunut qanoq agguataarsimanerat pillugu Naalakkersuisut nassuaaqquneqarput.

Agguaassisoqarnissaa pillugu massakut ingerlatsisoqarpoq, taamaammallu suliniutiqeqartuni assigiinngitsuni aningaasat agguaqqissaarnissaat qanoq ingerlanneqassanersoq nassuaatigeqqissaarneqarsinnaanngilaq. Taamaattoq suliniuteqarfigineqartussat assigiinngitsut ukuusutut taaneqarsinnaapput:

- Aatsitassat
- Nukissiuuteqarneq
- Takornariatitsineq
- Ilinniartitaaneq
- Inuussutissarsiutit pillugit suleqatigiinneq

Suliassaqarfinni taakkunani qanoq tigussaasumik agguaaasoqassanersoq naalakkersuisoqarfiit pineqartut suleqatigalugit sulissutigineqarpoq. Suliap tamanna naammasseriapat tamanut saqqummiussisoqarumaarpoq.

2. Suliniutinut assigiinngitsunut atugassatut USA-p 12,1 mio. dollarsinik aningaasanik atuniarnerata saqqummiunneqarnera sioqqullugu isumaqatiginninniarnit tullerriaarnerat pillugu Naalakkersuisut nassuaaqquneqarput, tassalu kikkut, qanga sunalu pillugu Naalakkersuisunit oqaloqatigineqarsimasut tassani pineqarluni.

Washington D.C-mi nunatta sinnisua, Danmarkip ambassadeqarfialu ulloq 10. januar 2020 nunatsinni 2020-mi suliniutinut 12,1 mio. USD-inik immikkoortitsiniarnerup sulissutiginera pillugu amerikamiut nunanut allanut ministeriaqarfiannit oqaatigeqqusaanngikkallartumik ilisimatinneqarput. Suliniutissat nalunaarutigineqartut malillugit ilaatigut aatsitassat, nukissiuuteqarneq, takornariaqarneq, ilinniartitaaneq Inuussutissarsiutit qulequtaasa iluanni atorineqartussat nalunaarutigineqarpoq. Ilanngullugulu Kongressimiit suli akuerineqarsimannngitsut ilisimatitsissutigineqarpoq. Ullormi 19. februar 2020 amerikamiut nunanut allanut ministereqarfiat ilisimatitsivoq amerikami Kongres pineqartumut aningaasanik immikkoortitsinissaq akuerisimagaat. Ullormi 1. april amerikamiut Københavnimi

ambassadeqarfiat amerikamiut tungaanniit nunatsinnik suleqateqarnermi suliassaqaqfinit sorlernet suleqateqartoqassanersoq pillugu pisortatigoortuunngitsumik nassiussaqaqpoq. Ullormi 23. april suleqatigiinnissaq pillugu amerikamiut neqeroorutaat Naalakkersuisuni suliarineqaqpoq, tassanilu amerikamiut pisortatigoortuunngitsumik nalunaarnerat tunngavigalugu.

Tamatuma kingorna suliniutit pillugit Naalakkersuisut aalajangernerat Inatsisartunut Folketingimullu ilisimatitsissutigineqaqput. Ullormi tassani suliniutit annertussusaat pingaarnertullu imarisai tamanut saqqummiunneqaqput. Suliap ingerlanera tamakkerlugu danskit, kalaallit amerikamiullu oqartussaasui suliniutit pillugit attavigineqartuaput, taakkununga ilaallutik tamanut saqqummiussinissami sunik imaqaarsinnaanera piffissaalu.

3. 23. April 2020 saqqummersumi Berlingske-mi Qallunaat Nunaanni Nunanut Allanut Ministeri issuarneqaqpoq Kalaallit Nunaata USA-mik isumaqateqarnerat alloriarnerusoq siulleq, tassalu illuatungeriit tamarmik pissarsiassaqaqarnerat siunertaralugu niueqatiginninnerusoq.

Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat alloriarneq tulleeq sunaassanersoq, tassunga ilaalluni suleqatigiinneq pimoorusaanerusoq qanoq ittoq kissaatigineqaqarnerusoq aammalu siunnerfiliilluni suleqatigiinneq ukiuni aggersuni qanoq ittumik imalimmik malitseqaqarnerusoq?

Suleqatigiinneq tassaavoq ataatsimut suliqaqarneq, illuatungeriinnut iluaqutissanik nassataqartussaqaq. Amerikamiut nunatsinniinnerannut kalaallinut ajunnginnerpaamik iluaqutaanissaa qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut sulissuteqartuapugut. Amerikamiunik suleqateqalernitsinni ineriartornermut nutaamut tunngatillugu naalakkersuisoqaqfivut aqutsiviillu tassunga tunngassutillit State Department peqatigalugu suleqatigiinnissaq nutaaq ilusilersorlugulu timalersortussanngorpaat. Suleqatigiinneq suliassaqaqfinit tigumasatsinni arlalinni piviusunngortitsiffiussaaq, tassalu ilinniartitaaneq, inuussutissarsiorneq, nukissuteqaqarneq aatsitassaqaqarnerlu eqqarsaatigalugit.

4. USA-mik isumaqatigiissuteqaqarnermut atatillugu Qallunaat Nunaanni Naalakkersuisut qanoq akuutinneqaqarnerat Naalakkersuisunut nassuiaqquneqaqpoq.

Namminersorneq pillugu Inatsit naapertorlugu suliassaqaqfinit nunatta nammineerluni tigumasanaanut nunat tamalaat akornanni pissusilersorsinnaavoq. Tamanna Danmark qanimut suleqatigalugu pissaaq. Taamaammat Danmarkimi nunanut allanut naalakkersuisoqaqfik attaveqaqarneq ingerlajuarsimavoq.

Suliniutit nukissuteqaqarneq aatsitssanullu tunngasortai isumaqatigiissutit marluusut amerikami nunanut allanut ministereqaqfiup aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni juni 2019-imi atsiorneqartut tunngavigaat.

Tamatuma saniatigut erseqqissaqqinneqassaaq suliniutinut atatillugu nutaamik isumaqatigiissuteqartoqanngimmat. Isumaqatigiissutaareersut iluanni USA-p suleqatigiinneq nutaaq neqeroortigivaa, tamannalu aamma Naalakkersuisunit uani nalunaarutigineqaqreerpoq: https://naalakkersuisut.gl/kl-GL/Naalakkersuisut/Pisut/2020/04/2304_civile_midler

5. Naalakkersuisut nassuiaqquneqaqput assersuutigalugu Kujataani umiarsualiviliortoqaqarnerusoq pillugu USA pilersaaruteqaqarnerusoq.

Ineqarnermut Attaveqaqarnermullu Naalakkersuisoqaqfimit akissutit:

Kujataani umiarsualivimmik sanaartortoqarnissaanut tunngatillugu saaffiginnissutinik allanilluunniit Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik tigusaqarsimangilaq. Taamaammallu Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga USA pilersaaruteqarnersoq ilisimasaqanngilaq.

6. Naalakkersuisut nassuiaaquneqarput Kuannersuarni uranimik akulinnik aatsitassanik USA-p qanoq pilersaaruteqarnera pillugu.

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfimmit akissut:

Suliap ingerlanerani Kuannersuarni 2010-02-mut ujarlernissamut akuersissummut Greenland Minerals A/S-imut tunniunneqartumut USA immikkut soqutiginninnermik Naalakkersuisut tungaannut takutitsisimangilaq. Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfiup aamma US Department of Statep akornanni MoU-mut (isumaqatigiisummut) ilaasumik 2019-imi aasaanerani Narsarsuup Narsallu eqqaanni 2800 km²-imik annertutigisumik ataatsimut aningaasaliiffigalugu silaannakkut misissuititsisoqarpoq (hyperspectral survey), tassanilu sumiiffiit tamakkerlugit aatsitassanik misiligutissanik katersisoqarluni. Sumiiffimmi akuersissuteqarfiusut sumiiffinnut kisermaassillutik ingerlatsiffimminnut isertoqarnissaanut, paasissutissanullu assigiinngitsunut allanut assut ikiuukkusussuseqarput. Paasissutissat tamakku suliaralugillu nalilersorneqaleruttorput 2021-imi takusassiarineqarnissaat tamanullu saqqummiunneqarnissaat siunertaralugu.

7. USA-p 83 mio. kroninik aningaasartalinnaq atuinernerata suliffissanik qassinik Nunatsinni pilersitsinissaa pillugu Naalakkersuisut nassuiaaquneqarput.

Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa:

Aningaasat taaneqartut immikkoortunut / sumiiffinnut assigiinngitsunut atorneqassapput.

Suleqatigiinnermi nunatsinni qaffasinnerusumik aningaasaqarnikkut ineriartornissaa anguniarneqarpoq. Taamaammallu suleqatigiinnerup tigussaasumillu suliniutit siunissami suliffeqarfinnik pilersitsinissaa siunertaavoq. Sammissaq aalajanngersimasoq tigussaasumik ineriartortitsilluni suliniutiqarfialugu tamanna anguneqassaaq, matuma ataani pisinnaasat, ilisimasat sapinngisallu nukittorsarneratigut. Nukissiuuteqarnermi assersuutigineqarsinnaapput, nukissamik ataavartumik periarfissanik ilisimasanik nukittorsaaneq, imaluunit geologiskimik suliniutit nunatsinni oliaqarsinnaaneranut ilisimasanik qaffaasaaneq. Suliniutit tigussaasulli taakku piffissami qaninnermi suliffeqarfinnik pilersitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfiup akissutaa:

Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaat aamma aatsitassarsiornermik suliniutinut aallavittut attuuttoq Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfimmit maluginiarneqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqusillunga

Ane Lone Bagger

Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq